

9 Utkast till ny dammsäkerhetslag

9.1 Detaljmotivering

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. Syfte

I paragrafen fastställs lagens allmänna syfte. Verksamhet enligt lagen syftar till att garantera säkerheten i varje skede av livscykeln för en damm, d.v.s. i samband med anläggandet, underhållet och driften, samt till att minska den risk för skada som dammar medför. I de materiella lagbestämmelserna föreslås bestämmelser om hur dammsäkerhet som motsvarar syftet skall säkerställas och vilka de olika aktörernas skyldigheter är i detta arbete.

Bestämmelser om krav på anläggande, underhåll och drift av dammar finns beroende på dammens användningsändamål i första hand i vattenlagen, miljöskyddslagen och gruvlagen. Även om den skaderisk dammar medför vid sidan av andra aspekter beaktas i dessa lagar, är det nödvändigt att i en speciallag utfärda föreskrifter om omständigheter som är centrala med tanke på dammsäkerheten.

2 §. Tillämpningsområde

I 1 mom. föreslås bestämmelser om lagens allmänna tillämpningsområde. Tillämpningsområdet omfattar samtliga dammar jämte därtill hörande konstruktioner och anordningar och har därmed nära koppling till definitionen av en damm enligt 4 § 1 punkten. Konstruktioner och anordningar som hör till dammar kan vara exempelvis regleringsluckor och utrustning för fjärrövervakning vid vattenkraftverk. Lagen skall tillämpas på samtliga dammar oberoende av vilket material som använts vid

anläggandet, hur dammen byggts och vilket ämne som uppstås i dammbassängen.

Tillämpningsområdet är alltså klart bredare än i den gällande lagen. För närvarande faller i regel utanför tillämpningsområdet för lagen enligt dammsäkerhetslagens 3 § 1 mom. för det första dammar som är lägre än tre meter höga. Denna begränsning föreslås bli slopad. I stället graderas de krav som lagen ställer på dammens ägare enligt den skaderisk dammen kan medföra. Därmed ändras i praktiken inte kraven i fråga om dammar som dammsäkerhetsmyndigheten anser att inte medför fara.

Med avvikelse från den gällande dammsäkerhetslagen skall också gruvdammar höra till lagens tillämpningsområde. På gruvdammar har bestämmelserna i dammsäkerhetslagen i praktiken redan tillämpats frivilligt, men tillsynen över gruvdammars säkerhet har som ett led i den allmänna tillsynen över gruvsäkerheten ankommit på Säkerhetsteknikcentralen. Till skillnad från den gällande lagen skall inte heller kanaler utan vidare lämnas utanför lagens tillämpningsområde. När det gäller kanaler skall tillämpningen av övriga bestämmelser om definitionen av en damm och om dammsäkerhet granskas från fall till fall på det sätt som närmare bestäms i samband med övergångsbestämmelserna i 35 §.

3 §. Förhållande till annan lagstiftning

I paragrafen föreslås bestämmelser om förhållandet mellan dammsäkerhetslagen och annan lagstiftning som avser anläggande och drift av dammar samt räddningsverksamhet.

Dammsäkerhetslagen är teknisk speciallagstiftning som gäller vissa konstruktioner, och den åsidosätter inte tillämpningen av

allmänna bestämmelser om användning av naturresurser och om miljöskydd.

Anläggandet av en damm förutsätter i allmänhet tillstånd enligt den i 1 och 2 mom. nämnda i vattenlagen eller miljöskyddslagen beroende på om det rör sig om en vattendrags- eller avfallsdamm. På avfallsdammar tillämpas i regel också bestämmelserna i avfallslagen. När det gäller de gruvdammar som nämns i 3 mom. blir förutom bestämmelserna i miljöskyddslagen och avfallslagen också bestämmelserna i gruvlagen tillämpliga. I tillståndsförfarandet enligt vattenlagen och miljöskyddslagen beaktas också bestämmelserna i markanvändnings- och bygglagen samt miljöskyddslagen och forsskyddslagen.

De mest centrala bestämmelserna om räddningsverksamhet, vilka också omfattar bestämmelser om dammolyckor, finns i räddningslagen, till vilken det föreslås en hänvisning i 4 mom. Avsikten är dock att dammsäkerhetslagen skall omfatta bestämmelser om beredskap inför olycka och om myndigheternas uppgifter som till vissa delar kompletterar räddningslagen.

I 5 mom. föreslås en allmän förpliktelse för myndigheterna att beakta bestämmelserna i dammsäkerhetslagen när tillståndsärenden som gäller anläggande eller drift av dammmar avgörs eller andra myndighetsbeslut fattas i enlighet med någon annan lag. I momentet avsedda tillståndsärenden är främst tillståndsbeslut som fattas med stöd av vattenlagen och miljöskyddslagen. Det är särskilt viktigt att kraven i dammsäkerhetslagen beaktas i samband med att ett tillståndsbeslut fattas, eftersom beslutet fattas innan dammbygget inleds och ställer gränser för den detaljerade byggtekniska planeringen av dammen. Ansökan om tillstånd kan därmed vara dammens ägares första kontakt med en myndighet när

en ny damm skall anläggas. Bland andra myndighetsbeslut som gäller drift av dammar kan nämnas exempelvis miljötillståndsverkets föreläggande om åtgärder för avvärjande av fara enligt 12 kap. 19 § i vattenlagen, och de föreskrifter räddningsledaren meddelar med stöd av 45 § i räddningslagen.

Förutom i de författningar som nämns i paragrafen kan dammsäkerhetsaspekter bli aktuella också i samband med tillstånd eller planering enligt markanvändnings- och bygglagen. I förhållande till markanvändnings- och bygglagen har dammar enligt etablerad rättspraxis betraktats som konstruktioner som omfattas av särskild lagstiftning för vilka inte förutsätts bygglov eller åtgärdstillstånd. Tillståndsplikten avgörs dock från fall till fall med stöd av markanvändnings- och bygglagen. I vilken utsträckning ett avgörande som gäller placeringen av en damm följer planerna bedöms i regel i tillståndsförfarandena enligt vattenlagen och miljöskyddslagen.

4 §. Definitioner

Avsikten är att de viktigaste begreppen med tanke på tillämpningen av lagen skall definieras i en bestämmelse. Definitionerna i paragrafen finns inte i den dammsäkerhetslag som föreslås bli upphävd. Definitionen av en damm enligt 1 punkten utgör en precisering av bestämmelsen i 2 § om lagens tillämpningsområde. För att en konstruktion skall betraktas som en damm skall den syfta till uppdämning, d.v.s. förhindra ett bakom konstruktionen varande ämne att rinna ut. Det uppdämda ämnet kan vara en vätska eller ett ämne som beter sig som en vätska. En konstruktion som helt består av fast ämne skall alltså inte betraktas som en damm. I praktiken kan exempelvis en avfallsdamm i slutet av dess livscykel bli en fast konstruktion, som i ett visst skede upphör att vara en damm och i enlighet med 22 § kan lämnas utanför myndighetstillsynen

enligt denna lag. Enligt definitionen kan det röra sig om permanent eller tillfällig uppdamning. Därmed omfattar definitionen av en damm också arbetsdammar som skapas under ett byggnadsskede samt översvämningvallar.

I 2 – 5 punkten definieras olika dammtyper. Avsikten är att det i lagen och i synnerhet i den förordning som utfärdas med stöd av den skall ställas olika krav på dammtyperna. Även i övrigt tillämpas på olika typer av dammar bestämmelser i olika lagar. De vattendragsdammar som avses i 2 punkten förutsätter tillstånd enligt vattenlagen, medan de avfallsdammar som avses i 3 punkten och de gruvdammar som avses i 4 punkten förutsätter tillstånd enligt miljöskyddslagen. På gruvdammar tillämpas dessutom bestämmelserna i gruvlagen. Som en damm i vattendrag enligt definitionen av en vattendragsdamm betraktas också en damm som anläggs på torr mark men som efter färdigställandet är belägen i ett vattendrag.

Dammar under jord utesluts från definitionen av gruvdammar i 4 punkten. Konstruktioner i stenbrott och tunnlar omfattas redan nu av bestämmelserna om gruvsäkerhet, och det ämne som däms upp i dem kan inte rinna ut utanför gruvan. Följaktligen kommer översvämning i en gruva också i framtiden närmast att betraktas som en arbetarskyddsfråga. Definitionen av en gruvdamm skall även omfatta sådana dammar i en avfallsanläggning som avses i artikel 3.15 i direktivet om hantering av avfall från utvinningsindustrin.

I paragrafens 5 punkt definieras den översvämningvall som nämns i 2 § 2 mom. En översvämningvall fungerar som en damm endast när vattenståndet är högre än normalt, d.v.s. vid översvämning. Därför kallas en sådan vall ibland också för

översvämningssdammar. Till skillnad från vattendragsdammar byggs översvämningssvallar ofta på land och ibland rätt långt ifrån vattendrag. Genom definitionen görs emellertid en koppling mellan översvämningssvallar och översvämningar av vattendrag eller hav, varför konstruktioner som förhindrar översvämning av vatten som är mindre än vattendrag, som exempelvis rännilar eller diken, inte skall betraktas som i denna lag avsedda översvämningssvallar. Översvämningssvallar är till övervägande del små konstruktioner som inte kan anses medföra sådan fara som avses i lagen. När det gäller en eventuell skaderisk och de åtgärder som krävs för att avvärja den har översvämningssvallar emellertid redan för närvarande ansetts höra till tillämpningsområdet för bestämmelserna om dammsäkerhet. Skaderisken bör dock i fråga om översvämningssvallar liksom också i fråga om andra dammar bedömas från fall till fall.

I paragrafens 6 punkt definieras dammens ägare. Dammens ägare är förutom ägaren av en damm också eventuella andra instanser som ansvarar för dammen när dammens ägare exempelvis genom avtal överlåtit besittningen av dammen.

5 §. Myndigheter

Den allmänna styrningen, uppföljningen och utvecklingen av verksamheten enligt lagen skall på samma sätt som i den nuvarande dammsäkerhetslagen ankomma på jord- och skogsbruksministeriet. Den regionala miljöcentralen skall vara i lagen avsedd tillsynsmyndighet, och skall i enlighet med 2 mom. på sitt område också främja skötseln av de uppgifter som avses i lagen. Den behöriga regionala miljöcentralen skall i lagen benämnas dammsäkerhetsmyndighet. Den regionala miljöcentralens behörighet att utöva tillsyn skall också omfatta gruvdammar. Eftersom Säkerhetsteknikcentralen också framöver kommer att vara den myndighet som övervakar gruvdammar

enligt gruvlagen kommer den regionala miljöcentralens befogenheter i anslutning till dammsäkerhet till dessa delar att överlappa med Säkerhetsteknikcentralens. Finlands miljöcentral är inte heller enligt den nya dammsäkerhetslagen tillsynsmyndighet. Avsikten är att utvecklings- och sakkunnigtjänster för dammsäkerheten också i framtiden skall kunna produceras centralt inom miljöförvaltningen.

2 kap. Planering och anläggande av dammar

6 §. Allmän skyldighet

I 1 mom. föreskrivs om en allmän skyldighet att planera och anlägga dammar på ett sådant sätt att användningen av dammen inte medför fara för säkerheten. Skyldigheten gäller i praktiken särskilt dammens hållbarhet och konstruktion, vilka är centrala egenskaper hos en damm med tanke på dammsäkerhetslagen. Dammsäkerheten påverkas därutöver av exempelvis var dammen är belägen. Detta tar emellertid dammsäkerhetslagen inte ställning till.

I 2 mom. föreslås ett bemyndigande om rätt att genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet utfärda närmare bestämmelser om de tekniska kraven beträffande anläggande av dammar. Här lyfts alltså de viktigaste tekniska kraven i de gällande anvisningarna för dammsäkerhet till förordningsnivå. Kraven gäller bl.a. dammens hydrologiska dimensionering och säkerställande av tillträde till dammen också vid exceptionella vattenförhållanden. Kraven dimensioneras i huvudsak enligt dammklass och i förlängningen enligt den skaderisk dammen medför.

7 §. Planering och kompetenskrav

I paragrafen föreslås bestämmelser om planeringen inför dammbygget. Planen skall omfatta en utredning över på vilket

sätt de krav som lagstiftningen ställer på dammsäkerheten har beaktats. Den som planerar dammen skall med hänsyn till dammens art och omfattningen av den skaderisk den medför ha tillräcklig sakkunskap att bedöma huruvida kraven enligt lagstiftningen uppfylls. Närmare bestämmelser om kompetenskraven utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

8 §. Uppgifter om dammsäkerhet i ansökan om tillstånd
I 1 mom. föreslås en bestämmelse om att omständigheter som är centrala med tanke på dammsäkerheten skall läggas fram i ansökan om tillstånd för anläggande av en damm. I ansökan skall dammens ägare i tillräcklig omfattning redogöra för den skaderisk dammen kan medföra och skaderiskens inverkan på dammens dimensioneringsgrunder.

När en ny damm anläggs är det önskvärt att dammens ägare i ett så tidigt skede som möjligt tar kontakt med dammsäkerhetsmyndigheten. På så sätt kan dammsäkerhetsaspekterna integreras i planeringen och anläggandet av dammen. I 2 och 3 mom. föreslås bestämmelser om kontakter mellan tillståndsmyndigheten och dammsäkerhetsmyndigheten i syfte att säkerställa att den senare i ett tillräckligt tidigt skede blir informerad om viktiga nya dammprojekt. Den i paragrafen avsedda myndighet som fattar beslut om tillstånd är i regel en tillståndsmyndighet enligt vattenlagen eller miljöskyddslagen, i praktiken alltså miljötillståndsverket eller den regionala miljöcentralen. Tillståndsmyndigheten skall av dammsäkerhetsmyndigheten begära ett utlåtande om att dammsäkerhetskraven enligt lagen uppfylls.

I utlåtandet skall dammsäkerhetsmyndigheten enligt 3 mom. ta ställning till hur dammens dimensionering påverkar

dammsäkerheten. I praktiken skall dammens hydrologiska dimensionering vara anpassad till omfattningen av den skaderisk dammen medför och därmed vara kopplad till dammklassen. Dammklassen skall dock inte ännu i detta skede kunna fastställas, så länge inget beslut om tillstånd meddelats. Avsikten är att närmare bestämmelser om dimensioneringen med stöd av 6 § skall utfärdas genom förordning. Om dammsäkerhetsmyndigheten anser att dammen inte medför fara behöver den inte i utlåtandet till tillståndsmyndigheten göra en bedömning av dimensioneringen. I ett sådant fall rör det sig om en damm som enligt 10 § 3 mom. inte heller behöver klassificeras. I mån av möjlighet skall dammsäkerhetsmyndigheten redan i utlåtandet påpeka detta.

3 kap. Klassificering och ibruktagning av dammar

9 §. Allmänt

I paragrafen föreslås bestämmelser om allmänna villkor för ibruktagning av dammar. Enligt 1 mom. skall en damm klassificeras innan den tas i bruk. Vid behov skall också en riskutredning och ett kontrollprogram godkännas för dammen i enlighet med den fastställda klassen.

Beslutet om klassificering av en damm fattas enligt 2 mom. av dammsäkerhetsmyndigheten, som också godkänner riskutredningen och kontrollprogrammet. Dessa handlingar godkänns antingen i samband med klassificeringsbeslutet eller genom ett separat beslut. Om dammens ägare och dammsäkerhetsmyndigheten haft regelbundna kontakter under planeringen och anläggandet av dammen, och de är eniga om dammens klass och de krav som dammsäkerhetslagen ställer på den, kan handlingarna i regel godkännas i samband med klassificeringsbeslutet i god tid innan dammen tas i bruk. I annat fall skall dammsäkerhetsmyndigheten

i samband med klassificeringsbeslutet kunna kräva att de handlingar som saknas görs upp. Dammen skall dock inte kunna tas i bruk förrän samtliga handlingar som förutsätts i lagen har godkänts.

I den nuvarande dammsäkerhetslagen finns inga bestämmelser om ibruktagande av en damm. I praktiken har dammsäkerhetsmyndigheten förutsatt att dammens ansvariga projektör skall verkställa en s.k. ibruktagningskontroll. Ibruktagningskontrollen kan bestå av flera kontrollbesök som myndigheten gjort vid dammen och av överläggningar mellan myndigheten och dammens ägare. Sådana täta kontakter mellan myndigheten och dammens ägare är fortfarande önskvärda, och den fältgranskning myndigheten företar innan dammen tas i bruk kan anses vara särskilt motiverad. Det är dock viktigt att det på lagnivå tas in allmänna bestämmelser om de krav som dammsäkerhetshänsyn ställer på ibruktagandet av en damm.

10 §. Klassificering av dammar

Klassificeringen av dammar med utgångspunkt i den skaderisk de medför har varit en viktig del av dammsäkerhetsarbetet.

Klassificeringen har emellertid inte grundat sig på lag, utan klassificeringsgrunderna som de ser ut i dag har i praktiken utformats i samband med utarbetandet av anvisningarna. Det är bara definitionen av s.k. P-dammar, vilka medför den största skaderisken, som grundar sig på 9 § 2 mom. i den nuvarande dammsäkerhetslagen. I den nu föreslagna paragrafens 1 mom. föreslås bestämmelser om dammsäkerhetsmyndighetens skyldighet att klassificera dammar enligt de kategorier som anges i paragrafen. Avsikten är inte att ändra på de etablerade klassificeringskriterierna, men framöver skall om klassificeringen och grunderna för den föreskrivas i lag. Avsikten är att klasserna 1, 2 och 3, vilka beskrivs i 2 mom.,

skall motsvara de nuvarande, i praktiken etablerade klasserna P, N och O.

Enligt 3 mom. skall klassificering emellertid inte behöva göras om dammsäkerhetsmyndigheten anser att dammen inte medför fara. Dammsäkerhetsmyndighetens ståndpunkt kan framgå redan av det utlåtande som avses i 8 § som myndigheten ger i samband med ett tillståndsärende. Avsikten är att inget särskilt myndighetsbeslut skall meddelas beträffande behovet av klassificering. Dammar som inte omfattas av klassificeringen skall emellertid tillsammans med myndighetens utlåtande om dammen registreras i det datasystem som avses i 32 §.

Enligt 3 § i den gällande dammsäkerhetslagen tillämpas lagen på dammar med en höjd på minst tre meter eller sådana lägre dammar som kan medföra uppenbar fara för människoliv eller uppenbar sanitär fara eller uppenbar betydande fara för miljön eller egendom. Av dessa kriterier har det förstnämnda kravet på dammens höjd i praktiken varit mer betydelsefullt, eftersom dammar som är lägre än tre meter endast i exceptionella fall kan medföra uppenbar fara. Utanför klassificeringen blir därmed med stöd av 3 mom. huvudsakligen samma dammar som för närvarande helt faller utanför tillämpningsområdet för lagen. Med avvikelse från det som gäller för närvarande täcker klassificeringen dock samtliga dammar som medför fara, utan att denna fara kvalificeras närmare. De lagstadgade skyldigheterna skall i huvudsak gälla dammar i klasserna 1 – 3. På dammar som lämnas utanför klassificeringen tillämpas emellertid de bestämmelser i lagen som gäller underhåll och drift av dammar, allmän skyldighet för dammens ägare att upprätthålla beredskap inför olyckor och dammsäkerhetsmyndighetens tillsynsmetoder.

I 4 mom. föreslås ett bemyndigande enligt vilket närmare bestämmelser om klasserna och fastställandet av den fara som dammen medför och som hänför sig till klassificeringen utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

11 §. Riskutredning och säkerhetsprogram för en damm
Utredningen av den skaderisk en damm medför kan i vissa situationer förutsätta noggrannare kalkyler och utredningar än vad som normalt ingår i de tillstånds- och planeringshandlingar som gäller anläggande av en damm. Därför kan den regionala miljöcentralen med stöd av den gällande dammsäkerhetslagens 9 § 1 mom. bestämma att dammens ägare skall göra en särskild riskutredning. Skyldigheten att göra en riskutredning är inte i lagen kopplad till dammens klass. I praktiken har emellertid riskutredning förutsatts i fråga om P-dammar och sådana N-dammar som eventuellt även kan betraktas som P-dammar. En riskutredning kan behövas dels för att fastställa huruvida det rör sig om en P- eller en N-damm, dels för att säkerställa beredskap för eventuella olyckor vid P-dammar och särskilt för uppgärandet av planer för räddningsväsendet.

Följaktligen föreslås i paragrafens 1 mom. bestämmelser om att ägaren till en klass 1-damm skall utreda den skaderisk för människor och egendom som dammen medför. Enligt 2 mom. skall dock dammsäkerhetsmyndigheten vid behov kunna besluta att en riskutredning skall göras också för andra än klass 1-dammar. I praktiken vore det ändamålsenligt att riskutredningen görs redan innan beslutet om klassificering fattats, men enligt 9 § skall en utredning alltid göras innan en damm tas i bruk.

Bestämmelserna om räddningsplaner för en damm i 9 § 2 mom. i den gällande dammsäkerhetslagen står till vissa delar i

konflikt med bestämmelserna i den räddningslag som trädde i kraft den 1 januari 2004. I den nya lagen föreslås bestämmelser om beredskap för dammolycka och verksamhet vid olyckor huvudsakligen i 5 kap. I paragrafens 3 mom. föreslås emellertid bestämmelser om skyldighet för ägaren av en klass 1-damm att göra upp en egen åtgärdsplan med tanke på olyckor och störningssituationer (säkerhetsprogram). Säkerhetsprogrammet skall ingå i de handlingar som i enlighet med 13 § skall tillställas dammsäkerhetsmyndigheten med tanke på klassificeringsbeslutet, men myndigheten fastställer inte programmet särskilt. Dammens ägare skall se till att säkerhetsprogrammet uppdateras, vilket i praktiken förutsätter att det regelbundet görs små justeringar i programmet. Det är inte nödvändigt att låta myndigheten godkänna ändringarna, utan det centrala ur dammsäkerhetsmyndighetens synvinkel är att säkerställa att programmet utarbetats innan dammen tas i bruk.

Enligt 2 mom. utfärdas närmare bestämmelser om uppgörandet av och innehållet i riskutredningen och säkerhetsprogrammet för en damm genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

12 §. Kontrollprogram

I paragrafen förpliktas dammens ägare att göra upp ett program för kontroll och granskning av omständigheter som inverkar på dammsäkerheten. Bestämmelsen motsvarar 6 § 1 mom. i den gällande dammsäkerhetslagen. Ett kontrollprogram skall uppgöras för samtliga dammar i klasserna 1, 2 och 3.

13 §. Klassificeringsbeslut och godkännande av handlingar

I paragrafen föreslås bestämmelser om dammsäkerhetsmyndighetens beslut, genom vilka dammens klass fastställs och de handlingar som krävs enligt klassificeringen godkänns. Enligt 1 mom. skall dammens ägare i god tid före det planerade ibruktagandet av

dammen tillställa dammsäkerhetsmyndigheten de uppgifter och de handlingar som behövs för dessa beslut. På så sätt vill man säkerställa att inte ibruktagandet av dammen försenas på grund av att dammsäkerhetshandlingar saknas eller är bristfälliga. Kontakten mellan dammens ägare och dammsäkerhetsmyndigheten inleds i praktiken senast när det tillståndsärende som gäller anläggandet av dammen behandlas och dammsäkerhetsmyndigheten får kännedom om att en damm skall anläggas. Avsikten är att kontakterna fortsätter under byggnadsarbetets gång, under vilken tid dammens ägare bereder de handlingar som avses i paragrafen. I praktiken skall det därmed i regel vara möjligt för myndigheten och dammens ägare att också sinsemellan förhandla om tidtabellen för behandlingen av ärendena.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs om ett förfarande för hörande i samband med dammsäkerhetsmyndighetens beslutsfattande. Innan dammsäkerhetsmyndigheten fattar beslut om klassificering och godkänner handlingarna skall den ge dammens ägare och räddningsmyndigheten i området tillfälle att bli hörda.

På motsvarande sätt föreskrivs i 3 mom. att besluten skall tillställas dammens ägare och räddningsmyndigheten i området för kännedom. Dessutom skall beslutet delges den kommun där dammen är belägen för kännedom, eftersom särskilt dammar i klasserna 1 och 2 är sådana konstruktioner som måste beaktas i planeringen av kommunens markanvändning, varför kommunen bör ha kännedom om den skaderisk dammen medför.

4 kap. Underhåll och drift av dammar

14 §. Underhåll av dammar

I paragrafen föreslås bestämmelser om allmän skyldighet för dammens ägare att hålla dammen i ett sådant skick att den är

säker. En motsvarande bestämmelse finns i 4 § 2 mom. i den gällande dammsäkerhetslagen. Bestämmelser om skyldighet för dammens ägare att underhålla dammen finns förutom i dammsäkerhetslagen också bl.a. i fråga om vattendragsdammar i 2 kap. 31 § i vattenlagen. En kompletterande bestämmelse om underhållsskyldighet krävs emellertid uttryckligen med tanke på dammsäkerheten. Om dammens ägare försummar sin skyldighet enligt paragrafen skall dammsäkerhetsmyndigheten med stöd av lagens 28 § kunna kräva att åtgärder vidtas med anledning av försummelsen.

15 §. Drift av dammar

Föreskrifter som gäller drift av dammar utfärdas i regel i det tillstånd som gäller anläggande av en damm. Byggnadslovet för en damm enligt vattenlagen omfattar en bestämmelse om dämning och vattenföring enligt lagens 2 kap. 14 §. I arbetsfördelningen mellan de olika lagarna har man av hävd utgått ifrån att det inte är nödvändigt att i dammsäkerhetslagen utfärda närmare bestämmelser om drift av dammar. Också driften av en damm är emellertid förenad med säkerhetsaspekter som dammsäkerhetsmyndigheten bör ha möjlighet att åtgärda om det uppstår problem. Därför föreslås i 1 mom. en bestämmelse om allmän skyldighet för dammens ägare att driva dammen så att driften inte medför fara. Bestämmelsen ingriper inte i drift som överensstämmer med tillståndsvillkoren för dammen men den betonar dammens ägares skyldighet att upprätthålla beredskap för eventuella farosituationer i samband med driften.

Aspekter som gäller dammens drift vilka har särskild betydelse med tanke på dammsäkerhetslagen är bl.a. frågan om hur tillsynen över driften är organiserad, och på vilket sätt personer som befinner sig på anläggningsområdet varnas om

eventuella åtgärder i anslutning till driften som kan medföra fara, exempelvis öppnande av dammluckorna. Med tanke på sådana situationer bör stora dammar ha fungerande varningssystem. Enligt 2 mom. utfärdas närmare bestämmelser om system som hänför sig till säkerheten vid drift av dammar genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

16 §. Kontroll

I paragrafen föreslås bestämmelser om att dammens ägare att skall övervaka dammen på det sätt som bestäms i det kontrollprogram som godkänts i enlighet med 13 §. Både kontrollskyldigheten och skyldigheten att göra upp ett kontrollprogram skall därmed gälla ägare till dammar i klasserna 1 - 3.

17 §. Årsgranskning

I paragrafen föreslås bestämmelser om årsgranskning av dammar. När det gäller dammar i klasserna 1 och 2 skall dammens skick och dammsäkerheten granskas minst en gång per år. Granskningarna skall liksom för närvarande också utgöra ett led i kontrollprogrammet för dammen enligt 12 §. Skyldigheten att verkställa årsgranskning skall dock, i motsats till vad som är fallet enligt 6 § i den gällande dammsäkerhetslagen, i fråga om dammar i klasserna 1 och 2 vara direkt baserad på lag. En skriftlig rapport uppgörs över granskningen, och ägaren till en klass 1-damm skall tillställa dammsäkerhetsmyndigheten rapporten för kännedom. Bestämmelsen ersätter den skyldighet att förvara kontrollhandlingarna i en säkerhetsmapp som föreskrivs i 7 § 3 mom. i den gällande dammsäkerhetslagen.

18 §. Tidsbestämd granskning

I paragrafen föreslås bestämmelser om tidsbestämd granskning av dammar i huvudsak med fem års mellanrum. I praktiken rör det sig om en grundligare årsgranskning än vanligt och som också dammsäkerhetsmyndigheten deltar i. Tidsbestämd granskning har redan verkställts med stöd av bestämmelserna om granskning i den gällande lagen, men i lagen föreskrivs ingen uttrycklig skyldighet att verkställa tidsbestämd granskning. Tidsbestämd granskning kan också ordnas i samband med granskning som förutsätts i annan lagstiftning, om dammens ägare och vederbörande myndigheter kommer överens om detta. En sådan gemensam granskning kan vara ändamålsenlig i synnerhet vid gruvdammar, då den ger dammsäkerhetsmyndigheten och Säkerhetsteknikcentralen som är i gruvlagen avsedd kontrollmyndighet möjlighet att gemensamt diskutera de synpunkter som framförs i samband med granskningen.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs om kallelse till tidsbestämd granskning. Kallelsen skall tillställas dammsäkerhetsmyndigheten i god tid före granskningen. Avsikten är att dammens ägare och dammsäkerhetsmyndigheten i praktiken skall komma överens om de tidsbestämda granskningarna redan i början av året, eftersom det är ändamålsenligt att verkställa granskning medan marken är ofrusen. Innan tidsbestämd granskning verkställs skall dammens ägare dessutom ge myndigheten kontrolluppgifter om dammen från de föregående fem åren. Det föreslås att närmare bestämmelser om hur kontrolluppgifterna skall framställas utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

Enligt 3 mom. skall dammsäkerhetsmyndigheten vidarebefordra kallelsen till räddningsmyndigheten i området för kännedom. Räddningsmyndigheternas deltagande i tidsbestämda granskningar av dammar har varierat i hög grad beroende på hur nödvändigt

räddningsmyndigheten ansett deltagandet vara. I samband med kallelsens vidarebefordran har också dammsäkerhetsmyndigheten möjlighet att delge räddningsmyndigheten sin åsikt om behovet av räddningsmyndigheten närvaro vid granskningen vid dammen i fråga.

19 §. Uppdatering av riskutredningen

Riskutredningen för en damm uppgörs första gången i samband med klassificeringen av dammen. En uppdatering av riskutredningen kan bli aktuell i samband med förändringar i markanvändningen eller vattenförhållandena i området runt dammen. I 1 mom. föreslås bestämmelser om att dammsäkerhetsmyndigheten har rätt att ålägga dammens ägare att uppdatera riskutredningen för en klass 1-damm.

Den gällande dammsäkerhetslagen innehåller inga bestämmelser om uppdatering av riskutredningen. En sådan bestämmelse är dock nödvändig för att förändringar i markanvändningen skall kunna beaktas och eventuellt för att skapa beredskap för klimatförändringens konsekvenser. Klimatförändringens inverkan på de dimensionerande flödena varierar enligt regionen och den basinformation som står till förfogande, men det är ändå skäl att redan nu skapa beredskap för förändringen genom att ta upp frågan vid dammarna i samband med den tidsbestämda granskningen.

Enligt 2 mom. skall dammens ägare tillställa dammsäkerhetsmyndigheten riskutredningen för godkännande i samband med den tidsbestämda granskningen eller separat. Avsikten är att försöka förlägga uppdateringen, som i praktiken skall göras med 15 års mellanrum, till att ske i samband med var tredje tidsbestämd granskning.

Paragrafens 3 mom. föreslås motsvara 3 mom. i 13 § som gäller godkännande av handlingar. Dammsäkerhetsmyndigheten skall tillställa dammens ägare och räddningsmyndigheten i området beslutet om godkännande av den uppdaterade riskutredningen för kännedom.

20 §. Ändring av klassificeringen

I paragrafen föreslås en bestämmelse om möjlighet att ändra klassificeringen av en damm, om det exempelvis i samband med den tidsbestämda granskningen eller i övrigt kan konstateras sådana förändrade omständigheter som i väsentlig grad påverkat den skaderisk dammen medför. Ett typiskt exempel på en sådan situation är om markanvändningen ändras så att områden med fast bosättning eller industriell verksamhet kommer att ligga inom influensområdet för en potentiell flodvåg från en damm som tidigare varit belägen på ett obebott område. Förändrade omständigheter kan å andra sidan också bero på förändringar i vattenförhållandena. I en sådan situation kan det vara nödvändigt att ändra dammens på skaderisken baserade klassificering och den vägen påverka de bestämmelser som gäller dammens säkerhet.

Enligt 2 mom. skall beträffande ändring av klassificeringen av en damm tillämpas vad som i 10 och 13 § bestäms om klassificering av dammar och om klassificeringsbeslut. Innan ett nytt klassificeringsbeslut fattas skall dammsäkerhetsmyndigheten alltså vara i kontakt med bl.a. dammens ägare och räddningsmyndigheten i området.

Avsikten är att ändring av klassificeringen med stöd av 1 mom. skall gälla dammar i klasserna 1 – 3. Av de förändrade omständigheterna kan emellertid följa att det blir nödvändigt att klassificera en sådan i 10 § 3 mom. avsedd damm som

dammsäkerhetsmyndigheten i samband med anläggandet av dammen ansett att inte medför fara. Enligt 3 mom. skall på klassificeringen av en sådan damm tillämpas vad som i 1 och 2 mom. bestäms om ändring av klassificeringen. Eftersom skaderisken i fråga om en sådan damm i allmänhet inte tidigare har utretts föreslås att dammsäkerhetsmyndigheten, när den blir varse om sådana förändrade omständigheter som avses i 1 mom., med stöd av 3 mom. skall kunna begära de uppgifter om dammen av dammens ägare som behövs för klassificeringen.

21 §. Ändringar och reparationer

Den gällande dammsäkerhetslagen innehåller inga bestämmelser om ändrings- och reparationsarbeten vid dammar. Sådana arbeten kan exempelvis med stöd av vattenlagen eller miljöskyddslagen förutsätta att tillståndet för anläggande av dammen ändras. Enligt dammsäkerhetsanvisningarna skall dessutom dammsäkerhetsmyndigheten hållas informerad om större ändrings- och reparationsarbeten. I takt med att dammbeståndet blir äldre kan man förvänta sig en ökning av sådana arbeten. I paragrafen jämföras omfattande ändringar och reparationer vid en damm med anläggande av en damm, varför det i paragrafen föreslås bestämmelser om dammägarens plikt att informera om sådana. Ändrings- och reparationsarbetena kan karakteriseras som omfattande åtminstone när de påverkar de ursprungliga planeringskriterierna för dammen. Jämställandet av ändrings- och reparationsarbeten med anläggandet av en damm innebär i praktiken att exempelvis bestämmelserna om planering och ibruktage av en damm i tillämpliga delar skall iakttas. Dammsäkerhetsmyndigheten skall i förväg underrättas om i paragrafena avsedda ändringsarbeten, för att den skall vara informerad också om sådana ändringar som inte förutsätter tillstånd enligt någon annan lag.

22 §. Nedläggning av en damm

Bland dammar som hör till tillämpningsområdet för lagen är vattendragsdammarna permanenta konstruktioner, medan avfalls- och gruvdammar i regel anläggs för en begränsad tid. Tillståndet för anläggande av en damm eller den lagstiftning som ligger till grund för tillståndet omfattar i allmänhet bestämmelser om dammens ägares skyldigheter beträffande nedläggning av dammen och rivning av dammkonstruktionen. I paragrafen föreslås bestämmelser om nedläggning av en damm med tanke på dammsäkerhetslagen, d.v.s. om när dammen kan antecknas som nedlagd i dammsäkerhetsmyndighetens datasystem. Anteckning om nedläggning får göras i datasystemet när det i samband med granskning har konstaterats att dammen inte längre kan medföra skaderisk. En sådan granskning verkställs liksom den tidsbestämda granskningen på initiativ av dammens ägare och i närvaro av dammsäkerhetsmyndigheten. Granskningen skall göras efter det att de skyldigheter beträffande nedläggande av en damm som föreskrivs i den övriga lagstiftningen, d.v.s. vattenlagen, miljöskyddslagen eller gruvlagen, har fullföljts. De i dessa lagar föreskrivna skyldigheterna beträffande dammen upphör att gälla när dammen antecknats som nedlagd i datasystemet.

5 kap. Beredskap för dammolycka och verksamhet vid olyckor

23 §. Förebyggande av olyckor

I paragrafen föreskrivs allmän skyldighet för ägaren till en damm att vidta åtgärder för att förebygga olyckor och begränsa risken för skador som orsakas av olyckor. I praktiken fastställs omfattningen av denna skyldighet med avseende på klass 1-dammar i det säkerhetsprogram som avses i 11 § 3 mom. och i de bestämmelser på förordningsnivå som reglerar säkerhetsprogrammets innehåll. I fråga om andra än klass 1-dammar har paragrafen en mer allmän innebörd. Avsikten är inte

att specificera vilka åtgärder som avses, utan åtgärdernas nödvändighet bedöms från fall till fall. Paragrafen motsvarar därmed bestämmelsen i räddningslagens 8 § om att den som äger en byggnad och en verksamhetsutövare skall ha beredskap att vidta räddningsinsatser på egen hand. Det rör sig alltså om en lagstadgad skyldighet. Försummelse av skyldigheten är straffbar med stöd av 33 § och kan också leda till att tvångsmedel tillgrips enligt lag.

24 §. Planer för räddningsväsendet

Det säkerhetsprogram för en damm som föreskrivs i 11 § 2 mom. i dammsäkerhetslagen gäller åtgärder för beredskap för farosituationer som dammens ägare vidtar på egen hand. Bestämmelser om beredskapsplaner för faro- och olyckssituationer enligt räddningslagen finns i lagens 9 §. I syfte att klargöra uppgiftsfördelningen mellan räddningslagen och dammsäkerhetslagen föreslås i paragrafen en informativ hänvisning till nämnda lagrum. I 9 § 1 mom. i räddningslagen föreskrivs om planer för räddningsväsendet som görs upp som ett samarbete mellan olika myndigheter. En sådan plan kan också gälla dammar, och i praktiken har också en plan för räddningsväsendet gjorts upp för ett flertal av de nuvarande P-dammarna. Behovet av en plan bedöms emellertid från fall till fall av räddningsmyndigheten med stöd av räddningslagen, på basis av bl.a. de utredningar som gjorts med stöd av dammsäkerhetslagen och de uppgifter dammsäkerhetsmyndigheten lämnat.

I 9 § 3 mom. i räddningslagen föreskrivs om uppgörande av räddningsplaner för i förordningen om räddningsväsendet fastställda objekt. I 9 § i statsrådets förordning om räddningsväsendet (787/2003) nämns inte uttryckligen dammar. Men även om den skyldighet att göra upp en räddningsplan som avses i 9 § 3 mom. i räddningslagen skulle anses gälla dammar åsidosätts denna skyldighet med stöd av 9 § 2 mom. i

statsrådets förordning om räddningsväsendet till den del de uppgifter som behövs redan tagits in i planerna enligt dammsäkerhetslagen, och särskilt i säkerhetsprogrammet för en damm.

I paragrafen föreslås vidare bestämmelser om att dammsäkerhetsmyndigheten på begäran skall tillställa räddningsmyndigheten de uppgifter som är nödvändiga med tanke på uppgörandet av en plan för räddningsväsendet. Bestämmelsen kompletterar skyldigheten enligt 13 § att tillställa räddningsmyndigheten klassificeringsbeslutet och handlingarna i anslutning därtill för kännedom. Avsikten är att informationsutbytet mellan dammsäkerhetsmyndigheten och räddningsmyndigheten i praktiken skall ske via det datasystem som föreskrivs i lagens 32 § och som också räddningsmyndigheten skall ha åtkomst till.

25 §. Räddningsverksamhet

I paragrafen preciseras uppgiftsfördelningen mellan dammsäkerhetslagen och räddningslagen genom att det nämns att bestämmelser som gäller räddningsverksamhet i olyckssituationer finns i räddningslagen. Paragrafen kompletterar bestämmelserna i räddningslagen genom en bestämmelse om att dammens ägare och dammsäkerhetsmyndigheten skall delta i räddningsverksamhet enligt räddningslagen. Dammsäkerhetsmyndighetens deltagande i arbetet i den ledningsgrupp som avses i 44 § 3 mom. i räddningslagen nämns särskilt. Beslut om tillsättandet av ledningsgruppen fattas alltid med stöd av räddningslagen.

26 §. Nödanmälan och anmälan om exceptionell situation som äventyrar säkerheten

I räddningslagens 28 § föreskrivs om allmän skyldighet för den som märker att en olycka inträffat eller är överhängande att

göra anmälan om detta till nödcentralen. Bestämmelsen gäller också dammolyckor och hotande dammolyckor, vilket för tydlighetens skull skall nämnas i paragrafen. För att säkerställa att informationen når fram till dammsäkerhetsmyndigheten föreslås vidare i paragrafen bestämmelser om att dammens ägare skall underrätta dammsäkerhetsmyndigheten om att en nödanmälan gjorts.

Avsikten är att paragrafens 2 mom. skall gälla situationer där gränsen för skyldigheten att göra nödanmälan enligt räddningslagen ännu inte har nåtts, men något annat avvikande som äventyrar säkerheten har framkommit.

Dammsäkerhetsmyndigheten skall utan dröjsmål underrättas om en sådan situation. I denna anmälan skall dammsäkerhetsmyndigheten tillställas de uppgifter och den information om situationen som behövs för att myndigheten skall kunna bedöma behovet av eventuella fortsatta åtgärder. Även om anmälan inte ersätter den nödanmälan som avses i 28 § i räddningslagen skall dammsäkerhetsmyndigheten enligt eget övervägande vid behov vidarebefordra anmälan också till räddningsmyndigheten i området.

6 kap. Tillsyn, tvångsmedel och ändringssökande

27 §. Handlingars offentlighet samt information

I 1 mom. föreslås i fråga om offentlighet för handlingar en hänvisning till bestämmelserna i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), nedan offentlighetslagen. De handlingar som avses i denna lag omfattar ofta i praktiken sådan information om exempelvis skyddsarrangemang för konstruktioner och genomförandet av dem samt om beredskap för olyckor och om befolkningsskydd som hör till de sekretessbelagda myndighetshandlingar som avses i 7 och 8 punkten i offentlighetslagens 24 §. Handlingarnas offentlighet

är därmed med stöd av offentlighetslagen i praktiken begränsad. Med stöd av 10 § i offentlighetslagen skall myndigheten lämna ut uppgifter i den offentliga delen av en handling när bara en del av handlingen är sekretessbelagd.

Eftersom det emellertid är viktigt att särskilt de som bor i dammens närområde får tillräcklig information om den skaderisk dammen medför, föreslås i 2 mom. att dammsäkerhetsmyndigheten åläggs en särskilt skyldighet att se till att sådan information finns tillgänglig. I praktiken kan dammsäkerhetsmyndigheten fullfölja denna skyldighet genom att exempelvis på sina Internetsidor tillhandahålla sådan information ur handlingarna som är viktig för medborgarna och som inte omfattas av sekretessbestämmelserna. Omfattningen av ett eventuellt olycksområde torde åtminstone kunna karaktäriseras som information som är viktig för medborgarna. Avsikten är också att på en allmän nivå utveckla datasystemen så att denna information är lätt tillgänglig.

28 §. Åtgärder vid överträdelser eller försummelser

I paragrafen föreskrivs om dammsäkerhetsmyndighetens behörighet att ingripa i verksamhet som strider mot bestämmelserna. I 1 mom. föreslås bestämmelser om dammsäkerhetsmyndighetens rätt att meddela ålägganden för att avhjälpa situationer som strider mot bestämmelserna. Bestämmelsen är sekundär i förhållande till annan lagstiftning som gäller dammar, såsom vattenlagen eller miljöskyddslagen. En situation som strider mot bestämmelserna i denna lag skall eventuellt samtidigt kunna betraktas som stridande mot bestämmelserna i dessa lagar. De ålägganden som avses i paragrafen utgör huvudförpliktelser i samband med förvaltningstvång, och kan med stöd av 30 § förenas med vite, hot om tvångsutförande eller hot om avbrytande. Genom ålägganden som avses i paragrafen är det möjligt att förbjuda

den som bryter mot lagen eller en bestämmelse som utfärdats med stöd av den att fortsätta eller upprepa överträdelsen eller att ålägga honom eller henne att fullgöra sin skyldighet. I praktiken skall åläggandena som regel endast kunna riktas mot dammens ägare.

Innan ett åläggande enligt paragrafen meddelas bör dammsäkerhetsmyndigheten i enlighet med 2 mom. sträva efter att förhandla med ägaren till den damm som saken gäller och på så sätt försöka avhjälpa den lagstridiga situationen. Bara om inget resultat nås på detta sätt kan ett åläggande bli aktuellt. Då skall den som är föremål för det eventuella åläggandet ges tillfälle att bli hörd i enlighet med 34 § i förvaltningslagen.

29 §. Åläggande om korrigerings- och rättelseåtgärd
I paragrafen föreslås en komplettering av dammsäkerhetsmyndighetens i 28 § föreskrivna behörighet att meddela ålägganden i frågor som är viktiga med tanke på dammsäkerheten. Genom de ålägganden som avses i paragrafen skall dammens ägare kunna förpliktas att vidta korrigerings-, rättelse- eller informationsåtgärder inom en tid som myndigheten utsätter och på det sätt som den bestämmer. En förutsättning för ett sådant åläggande är att den omedelbara fara som är förenad med dammen på ett effektivt sätt kan avvärjas eller förebyggas eller dess omfattning avsevärt minskas genom dessa åtgärder. Eftersom det i paragrafen förutsätts ett samband mellan åtgärderna och en omedelbar fara kan ett åläggande meddelas endast i exceptionella situationer. En exceptionell situation kan föreligga exempelvis när dammskyddsmyndigheten i samband med ett kontrollbesök upptäcker betydande brister i dammens skick.

30 §. Vite samt hot om tvångsutförande och avbrytande
Enligt paragrafen kan dammsäkerhetstmyndigheten förena ett åläggande som den meddelat med stöd av 28 eller 29 § med vite eller med hot om tvångsutförande eller avbrytande. I ärendet tillämpas i övrigt bestämmelserna i viteslagen (1113/1990).

31 §. Ändringssökande

I paragrafen föreskrivs om sökande av ändring i beslut som dammsäkerhetsmyndigheten fattat med stöd av lagen. De beslut som avses i bestämmelsen får överklagas hos förvaltningsdomstolen så som anges i förvaltningsprocesslagen (586/1999). Fullföljdsdomstol är högsta förvaltningsdomstolen. Samtliga parter har rätt att genom besvär överklaga besluten. I paragrafen begränsas besvärsrätten i fråga om beslut som gäller klassificering av en damm till att gälla endast dammens ägare. Beslut om klassificering av en damm enligt lagens 10 § fattas för att fastställa vilka förpliktelser som åläggs dammens ägare enligt lagen. Detta beslut påverkar endast indirekt andras än dammägarens intressen eller rättigheter, varför dammägaren också utan någon särskild bestämmelse i praktiken kan anses vara den enda parten i ärendet. För tydlighetens skull föreslås dock att en särskild bestämmelse om besvärsrätt i fråga om klassificeringsbeslut tas in i paragrafen.

7 kap. Särskilda bestämmelser

32 §. Datasystem

I paragrafen föreslås bestämmelser om ett datasystem som upprätthålls av miljöförvaltningen i vilket uppgifter om dammar som hör till tillämpningsområdet för lagen skall samlas in. Datasystemet ersätter för sin del den säkerhetsmapp för damm som avses i 5 § i den dammsäkerhetslag som nu föreslås bli upphävd. Myndigheterna använder redan ett datasystem där man

samlat in uppgifter om de nuvarande P-, N- och O-dammarna. Uppgifter om vattendragsdammar, vilka inte omfattas av klassificeringen, finns dessutom i ett datasystem för vattendrag som för närvarande håller på att utvecklas. Datasystemet skall innehålla grundläggande uppgifter om dammar i klasserna 1, 2 och 3, beslut om klassificering och godkännande av andra handlingar som fattats med stöd av lagen samt bl.a. uppgifter om granskningsbesöken och om de observationer som gjorts i samband därmed.

Enligt 2 mom. skall dammens ägare för registrering i datasystemet tillställa dammsäkerhetsmyndigheten de uppgifter som behövs. Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet föreskrivs närmare om de uppgifter som skall lämnas till myndigheten. Enligt 3 mom. skall dammens ägare underrätta myndigheten om alla förändringar i de uppgifter som avses i 2 mom. Till de uppgifter som bör uppdateras regelbundet hör åtminstone uppgifter som gäller dammens ägares kontaktpersoner. Avsikten är att datasystemet under de närmaste åren skall utvecklas så att också dammens ägare skall ha tillgång till och vid behov även möjlighet att bearbeta de uppgifter som gäller de egna dammarna. Därmed behöver dammens ägare inte lämna den information som avses i momentet till dammsäkerhetsmyndigheten på annan väg. Förutom dammsäkerhetsmyndigheten skall också andra myndigheter, såsom räddningsmyndigheten i området eller, i fråga om gruvdammar, Säkerhetsteknikcentralen, ha tillgång till datasystemet. På så sätt är de uppgifter dammens ägare lämnat snabbt tillgängliga för samtliga myndigheter.

I samband med övergången till det elektroniska datasystemet bör det särskilt säkerställas att viktiga uppgifter som gäller dammarna är lätt tillgängliga också vid problem och störningar, exempelvis vid omfattande elavbrott. Vid olyckor kan det också

vara nödvändigt att uppgifterna finns tillgängliga i fält. Därför förutsätts enligt 4 mom. att dammens ägare och dammsäkerhetsmyndigheten skall förvara uppdaterade utskrifter av de viktigaste uppgifterna i datasystemet så att de är lätt tillgängliga med tanke på ovan nämnda störningssituationer. Dessutom skall dammens ägare och dammsäkerhetsmyndigheten förvara andra befintliga handlingar som är av betydelse med tanke på dammsäkerheten på så sätt att de är lätt tillgängliga. Handlingarna kan vara exempelvis planer, ritningar och mätresultat för gamla dammar som inte nödvändigtvis förts in i det elektroniska datasystemet. Dessa utskrifter och handlingar utgör i fortsättningen en säkerhetsmapp för en damm. Dammens ägare och myndigheten skall själva ansvara för att utskrifterna hålls uppdaterade. På så sätt undviker man de problem som nu har kunnat uppstå genom att säkerhetsmappar för dammar cirkulerat hos olika aktörer.

33 §. Straffbestämmelser

I paragrafens 1 och 2 mom., vilka omfattar straffbestämmelser, föreslås på motsvarande sätt som i 12 § i den dammsäkerhetslag som nu föreslås bli upphävd en hänvisning till 48 och 34 kap. i strafflagen (39/1889). I 3 mom. föreslås på motsvarande sätt som i 13 § i den gällande lagen bestämmelser om straffbarhet för dammsäkerhetsförseelse.

34 §. Närmare bestämmelser

Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet kan vid behov utfärdas närmare bestämmelser om de omständigheter som nämns i paragrafen. De bemyndiganden att utfärda förordning som uppräknas i 1-7 punkten ingår redan i de tidigare paragraferna, vilka omfattar mer allmänna bestämmelser om dessa frågor. Sålunda kan genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet närmare bestämmelser utfärdas om de tekniska säkerhetskraven för anläggande av dammar som avses i 6 §, kompetenskraven i

fråga om den som gör upp planen som avses i 7 §, klasserna och fastställandet av den fara som dammen medför och som hänför sig till klassificeringen som avses i 10 §, innehållet i de handlingar som avses i 11 och 12 §, d.v.s. riskutredningen, säkerhetsprogrammet och kontrollprogrammet, samt om de uppgifter som enligt 32 § skall registreras i datasystemet. I 8 punkten föreslås ett sedvanligt bemyndigande att utfärda förordning när det gäller verkställigheten av lagen.

35 §. Ikraftträdande

Dammsäkerhetslagen föreslås träda i kraft den... Enligt 2 mom. upphävs genom lagen den gällande dammsäkerhetslagen jämte ändringar.

Vid klassificeringen enligt lagens 10 § indelas dammarna i enlighet med gällande praxis i tre klasser. Det krävs alltså ingen omklassificering av samtliga befintliga dammar. Eftersom den nuvarande klassificeringen inte baserar sig på lag måste den fastställas särskilt när lagstiftningen ändras. Därför föreslås i 3 mom. ett bemyndigande om att klassificeringen av dammar som anlagts före denna lags ikraftträdande fastställs genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. När den föreslagna lagen träder i kraft ändras också till vissa delar de krav som gäller innehållet i handlingar såsom riskutredningar, säkerhetsprogram och kontrollprogram som förutsätts för dammar i olika klasser. Följaktligen bör de handlingar som redan gjorts upp efter hand revideras så att de motsvarar de krav som föreskrivs i lagen och med stöd av den. Revideringen kan dock ske på ett smidigt sätt enligt en lämplig tidtabell som dammsäkerhetsmyndigheten och dammens ägare kommer överens om exempelvis i samband med tidsbestämd granskning. Ikraftträdandet skall alltså inte omedelbart medföra skyldighet att revidera befintliga handlingar.